

Sakspapir

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
091/22	Kommunestyret	PS	15.12.2022

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Ketil Tjore	FE-033	22/1234

Orienteringssak

Framlegg til vedtak:

Kommunestyret - 091/22 - 15.12.2022

KS - behandling:

Ungdomsrådet fekk plass i starten av møtet for å orientera om kva dei jobbar med.

Leiar ungdomsrådet Sunniva Vallestad Årås, og nestleiar Simen Fønnes, orienterte.

- Rådet har medlemmer frå ungdomsskulen og Austrheim vidaregåande.
- Ungdomsrådet jobbar for at ungdommane skal ha det best mogleg.
- Ungdomsrådet skal vera aktive og synlege.
- Jobbar for betre kollektivtransport i kommunen.
- Jobbar med UKM, for å få ungdommar i kommunen med, anten det er musikk, dans, teikning eller anna.
- Ungdomsrådet brukar i år av sine midlar til julegåveaksjonen.

Ordførar Per Lerøy (Ap) sa at ungdomsrådet er velkomne til å komma til kommunestyret og legga fram saker dersom dei ønskjer det. Kommunestyret ønskjer å bidra til gode oppvekstvilkår i Austrheim.

Sissel Mary Frotjold, tenesteleiar for Alver barnevern, orienterte om barnevernet.

Presentasjonen hennar frå møtet ligg ved møteboka, det gjer også ein felles tilstandsrapport for Alver, Austrheim og Fedje barnevern. Når det gjeld økonomiske tal for Austrheim kommune så får administrasjonen rapportar med tal delt opp for kommunane Austrheim og Fedje.

Ordførar Per Lerøy (Ap) takka for orienteringa.

- Lerøy viste til at samarbeidet med nabokommunen om barnevern kom i gang etter påtrykk frå Fylkesmannen.

- Tilbodet har blitt betre, har tru på den jobben dei gjer.
- Kommunedirektøren og ordførar har blitt besøkt av personar som ønskjer sterkare involvering av familiar, mellom anna at besteforeldre kan vera omsorgspersonar.
- Glad for å høyra at familiar skal involverast, og har tillit til at det er kompetansen som ligg til grunn i saker der ein ikkje involverer familien tettare i dette arbeidet.
- Lerøy sa at det er uakseptabelt med hets, Barnevernet kan få kritikk, men hets det skal me ikkje ha. Netttroll skal me ikkje akseptera, det skal me stå opp i mot.

Reidar Øksnes (Sp) sa at manglande barnevern og sviktande omsorg gjev store problem for mange seinare. Barnevern er ei investering både i det menneskelege og i det økonomiske. Manglande eller sviktande omsorg kan få store konsekvensar inn i framtida. Øksnes spurte om korleis ein jobbar for å unngå at desse utfordringane går vidare til neste generasjon.

Sissel M. Frotjold svara Øksnes at ein ser at når foreldre er utsette for overgrep eller vald, så kan dette gå vidare til neste generasjon. Desse er ikkje andre verkemiddel, det er dette dei lærte i eigen barndom. Slike ting kan vera vanskeleg å reparere, så det er viktig å komma inn med hjelp tidleg.

Sissel M. Frotjold takka for støtta til barnevernet, og la til at det ikkje er sikkert at ein gjer alt rett, alle har noko å gjera betre.

Varaordførar Inger Lise Brekke (H) spurte Frotjold om:

- Meldingar, kvifor har det gått opp i Alver?
- Kva er det Austrheim bør styrka for å hjelpa barnevernet her, kanskje miljøarbeidarar tidlegare inn i skulen?

Sissel M. Frotjold svara Brekke:

- Auken i meldingar kan komma at ein lærer opp om kva og korleis ein skal melda, og at ein driv rettleiing der ein kan ringa barnevernet og få råd om meldingar. Ikkje oppteken av å få mange meldingar, men meldingar med god kvalitet. Presiserte at det kan vera fleire meldingar per barn.
- Om ressursar til førebygging sa Frotjold at miljøarbeidar og helsesjukepleiar er utruleg viktige førebyggjande tiltak. Det er lange ventelister på familierettleiing i eiga teneste. Håpar at ein skal få opp ei avdeling som kan jobba førebyggjande. Ser at ein må inn tidleg, heilt ned i barnehage.

Ordførar Per Lerøy (Ap) ønskte barnevernet lukke til i det vidare arbeid, og sa at kommunestyret har sagt at oppvekst er den viktigaste sektoren. Lerøy sa vidare at det er viktig å hindra at unge kjem dårleg ut, og la til at han håpar barnevernet held fram arbeidet og slepp hetsen.

Fagansvarleg i Nav Fensfjorden, Knut T. Horvei, orienterte om Nav si verksemd i Austrheim, særleg med tanke på sosialhjelp og barnefattigdom. Sjå elles presentasjonen, som ligg ved møteboka.

Status for Nav Fensfjorden, som dekkar Austrheim, Masfjorden, Gulen, Fedje og Modalen:

- I Austrheim vil det enda på rundt 4,4 millionar kroner i sosialhjelp ved årets slutt.
- Brukarar: 79
- Av desse: 23 barn
- Tal ungdommar: 22

Kva skuldast auken i sosialhjelp:

- Flyktningar frå Ukraina, og ein aukande ungdomsportefølje er dei viktigaste årsakene.
- Fleire drop-outs frå AVS.
- Auke levekostnader med vekt på straumprisar og andre generelle utgifter
- Etter føringar frå sentralt hald heldt ein barnetrygda utanfor ved berekning av inntekt,

det vart endra frå september 2022. Dette gjer at utgiftene til sosialhjelp går opp, både gjennom større utbetalingar og ved at nye brukarar no kjem under inntektsgrensa og kan kvalifisera for sosialhjelp.

- Det har vore ei innskjerping på Nav-tiltak, det har ført til at dei som har gått på tiltak treng auka sosialhjelp. Når Nav i Nordhordland har skjerpa tilgangen på tiltaksplassar får det fleire over i sosialhjelp.

Kva gjer Nav Fensfjorden, ulike tiltak:

- #jobbmot - <https://www.nav.no/no/lokalt/vestland/satsinger-og-aktiviteter/jobbmot>
- Ansvarlig Ungdom, eit prosjekt der ein jobbar førebyggjande og gjev hjelp til ungdommane med opplæring i personleg økonomi
<https://www.austrheim.kommune.no/aktuelt/nyheiter/nav-fensfjorden-med-okonomiopplaring-til-ungdommen/>
- Satsar på kvalifiseringsprogrammet KVP, det kan vera alt frå helsehjelp, psykolog, livsmeistring til økonomisk rådgjeving. Har hatt ein auke i deltakarar frå Austrheim, og trur på fleire deltakarar. Brukarane som er med i programmet får ei løn for det arbeidet dei gjer, kostar litt no men vil lønna seg på litt sikt.

Flyktningar:

- Nav si rolle er å betala ut sosialhjelp medan dei ventar på plass på introduksjonsprogrammet.
- Betalar ut til kronekort (kontantkort) som vert brukte.
- Ser at det er kostnader, også for ein del av dei som er inne i introduksjonsprogrammet vil dei trenga supplerande sosialhjelp undervegs.
- Deltar på samarbeidsmøte i regi av kommunen, der alle instansar som jobbar med flyktningar er samla.
- Presiserte at det er kommunen som har ansvaret for introduksjonsprogrammet, men Nav kan kopla seg på mot slutten og hjelpa med jobb. Kommunen har ansvar for å skaffa plass på språkpraksis med meir.
- Karriere Vest, fylkeskommunalt tilbod, samarbeider med kommunen om introduksjonsprogram <https://www.vestlandfylke.no/utdanning-og-karriere/karriere-vestland/>

Barn og familie:

- Barnetrygd vert no ikkje teke med ved utrekning av sosialhjelp. Men kan ikkje garantera at desse pengane kjem barna til gode, men tanken er å styrka barnefamiliar og ha borna i fokus.
- Sjølv om ein tidlegare har rekna barnetrygd som inntekt så har det vore gode ordningar som skal sikra deltaking på ferie og anna for å hindra utanforskap.

Ordførar Per Lerøy (Ap) takka for orienteringa, og spurte om:

- Kva er stoda for fattigdom i Austrheim, er det mange som ikkje vil ta kontakt med Nav?
- Det er diskutert politisk om ein skal gje noko ekstra til barn i fattige familiar, bruka 500 i månaden per barn for å sikra barn, det vil kosta rundt 150.000 om ein skal starta i desember 2022 og deretter lova det for heile 2023.

Knut T. Horvei svara Lerøy:

- Når det gjeld kontakt er det meir digitalt no sidan Nav ikkje har fast kontor i Austrheim, men reiser frå Hosteland til Mastrevik om brukarane vil ha møte.
- Eigen vakttelefon for Nav Sosial, slepp å ringa via kontaktsenteret.
- Opplever at det er bra tilgjenge for brukarane.
- Det som er vanskeleg er å komma i kontakt med heimebuande ungdom, der har Nav ein jobb å gjera med å komma ut til dei.

- Om støtte til barn på 500 kroner månaden sa Horvei at det bør vera likt i alle fem kommunane. Må ta det opp med vertskommune Masfjorden og dei andre kommunane, slik at det ikkje er ulikt. Har i dag like vedtekter felles for alle fem kommunane.
- Barnefattigdom har Nav fokus på, har auka satsane for juletilskot, gav ekstra juletilskot frå og med 2021, gjev til fleire og med høgare sats.
- Er ei utfordring at når barnetrygd ikkje skal reknast som inntekt, så vert gapet høgare til det å klara seg på eiga inntekt, med tanke på ein motivasjon i det å komma ut i arbeid og forsørgja seg sjølv.
- Har ordningar som skal sikra at barn ikkje vert skadelidande av foreldra sin økonomi, skal ikkje trenga å løyva ekstra til barnefamiliar.
- Nav skal sjå det enkelte barnet og familien, og skapa ein situasjon der ein kan komma ut i jobb og får betre livskvalitet av det.

Britt Skålevik Lerøy (Ap) spurte om kva som er innhaldet i introduksjonsprogrammet.

- Horvei svara at i grove trekk handlar det om norskopplæring, språk og kultur. Ansvar for gjennomføring av introduksjonsprogrammet ligg hjå kommunen, her der det lagt til Årås skule.

Monika Thorpe (Ap) spurte om ungdommar som fell utanom skulen, og dei som har tatt ei utdanning dei kjenner er feil. Viktig at Nav er tilstades for desse, kvar er Nav synleg for desse ungdommane.

- Horvei svara at Nav har karriere-rettelærar, og som eit som lite kontor kan ein jobba tett saman på tvers av oppgåver elles. Er tett på helsesjukepleiar og andre, og skal klara å fanga opp ungdommar, men jobbar for å bli betre.

Reidar Ulvøy (Ap) oppmoda til å få på plass eit kvalifiseringsprogram for ungdommar, for å få dei ut i sommarjobb. Må starta no, med tanke på sommaren 2023.

- Dette ville Horvei ta med vidare til andre tiltak frå Nav. Nav ønskjer å jobba for å få unge ut av heimen og inn i sommarjobbtiltak.

Per Lerøy sa at det er beroligande det ein får fortalt, får inntrykk av at Nav Fensfjorden er velfungerande og har eit godt tilbod. Om sommarjobb sa Lerøy at ein må følgja betre med frå kommunen, Nav Fensfjorden var på tilbodssida i fjor men kommunen var ikkje godt nok på.

Ordførar Per Lerøy (Ap) orienterte om arbeidet med forskrift om fyrverkeri:

- Rekk ikkje vera klare til 31/12, for forskrifta må ut på høyring i seks veker.
- Tek utgangspunkt i eksisterande lovverk, og presiserer dette.
- Fyrverkeri klasse 2 og tre berre etter klokka 18.00 på nyttårsaften.
- Få det inn i meir ordna former, unngå skader og brannar, slik ein diverre hadde i fjor i Austrheim.
- Vil komma tilbake med eiga forskrift til kommunestyremøtet i februar. Dette vil gje brannvernet eit lovverk i ryggen for å gje pålegg.
- Fekk støtte frå kommunestyret til at ordførar og kommunedirektør lagar ei helsing til innbyggjarane, der ein ber innbyggjarane om å halda fristen mellom 18.00 og 02.00 nyttårsaften, og elles unngå tettbygde strok, skog med meir. Ei presisering av dei reglane som gjeld.

Orientering om legeteneste, ved kommunalsjef helse og omsorg Kim Andre Vangberg, der han svara mellom anna om ventetid på telefon og legetime:

- I dag er det fem legar på fire heimlar, der to deler det eine stillinga.
- Eine legen har full liste, dei andre har ledige plassar, dei som byrja sist har flest ledige.

- Innbyggjarane kjem til ved lege, men om dei skal ha time raskt er det hjå dei nyttilsette og ikkje ved sin eigen lege.
 - Akutte ting får alltid time.
 - Har fått tilbakemelding om at det er ventetid på telefon, betener den med 1-2 personar heile vegen. Opplever ulik grad av pågang med mange som ringer måndag og torsdag, og brukar fleire på jobb i telefon desse dagane.
 - Har hatt litt tekniske problem med telefonen enkelte veker, utan at ein har komme til botn i kva det var.
 - Jobbar med meir digitalisering, mellom anna også få timebøkene tilgjengelege på nett.
- Ordførar Per Lerøy (Ap) sa at det er bra om det vert mindre telefonkø, og takka for orienteringa.

Kommunalsjef oppvekst og kultur, Trine M. Jansen, orienterte om flyktningssituasjonen:

- Status per no er at det er busett til saman 17 flyktningar frå Ukraina.
- Har teke i mot 26, men ikkje alle har komme enno.
- Er ein del arbeid med å skaffa eigna bustad, får dei siste inn no i midten av januar.
- Kommunestyret har sagt 25 flyktningar frå Ukraina i 2022, men med dei familiane som var aktuelle no så vart det 26 i alt.
- Er i gang med introduksjonsprogrammet relativt raskt.
- Har bemanna opp noko til vaksenopplæring, ligg under Årås skule.
- Ser at det er utfordringar med å finna arbeidspraksis, oppfordrar i eigne tenester til å ta i mot flyktningar i språkpraksis. Er viktig for å bli integrerte og utvikla språket.
- Dei som har komme no, har valt introduksjonsprogrammet, men må ikkje ta det, kan gå rett i arbeid også.

Monika Thorpe (Ap):

- Flott at kommunen er ansvaret bevisst og tek i mot flyktningar.
- Kva bustader er me på jakt etter, og kva type familiar er det me er på jakt etter bustad til?
- Viste til ønsket som har vore ut med fadderfamiliar, korleis går dette arbeidet?

Trine M. Jansen svara Thorpe:

- Det kom først vaksne par, først no det har komme barn.
- Har ikkje passa heilt frå starten med bustader, har hatt for store bustader til dei som har komme.
- Har måtta senda vidare enkelte einslege, for det har ikkje vore tilgang til mindre bustader med eitt eller to soverom.
- Når Austrheim kjem opp i 26 motteke er det meir variasjonen frå einslege til små og større familiar.
- Bustader vert vurderte ut frå standard, plassering tett på kollektivtrafikk etc. Dette med bustader er det elles Service og Forvalting som har ansvar for.
- Imdi ønskjer at alle kommunane skal ta i mot fleire, raskare.
- Austrheim har kapasitet i barnehage, skule og vaksenopplæring.
- Har fått fadderfamiliar til ein del, det fungerer veldig bra, usikker på om ein har fått fadderfamiliar til dei som kom sist.

Einingsleiar teknisk drift, Rolf Henning Myrmel, orienterte om status for ulike prosjekt:

- Pumpestasjon på Leikvoll manglar berre straum, men kan uansett ikkje kjørast før pumpestasjonen i Åråsvågen er ferdig.
- Har starta på pumpestasjonen i Åråsvågen. Her er det litt utfordringar opp mot hovudvassleidningen, så ein tar sprenging for hovudvassleidning no for å unngå å gjera skade om dette skal gjerast i etterkant. Treng også desse massane frå hovudvassleidning og gangveg

til å fundamentera den nye pumpestasjonen i Åråsvågen.

- Prosjektet med gangveg ved Nordliheimen har vore litt tyngre å komma i gang ved, på grunn av strenge krav til prosjektering frå vegeigar Vestland Fylkeskommune. Dette ligg no til godkjenning hjå fylkeskommunen.
- Årås skule, der er ringmuren støypt og klar til bygging. Startar reisverket over nyttår. Litt etter planlagt, men skal klara seg innanfor den tidsramma som er sett.
- Kaland skule, der er Kaland 3 reinska ut, er i ferd med å bygga opp igjen det som skal vera der med også nye løfteplattformer. I eit gammalt bygg som dette må ein rekna med overraskingar, jobbar for å løysa dette etter kvart. Det er innhogg i den reserven som var sett av i prosjektet. Må sjå om ein kan utsetta noko til seinare i prosjektet, og evt. ta det inn igjen mot slutten om det er plass økonomisk.
- Kaland 1, er i ferd med å plukka ut, nyare vindaug skal takast ut og leggest for sal, bruka om igjen det som er mogleg å ha gjenbruk på. Høgre krav til gjenbruk i prosjektet, og til entreprenørane.
- Ser at det er ein del utfordringar i prosjektet på Kaland, noko var forventa men også noko som ikkje var forventa.

Reidar Ulvøy (Ap) ba om at politikarane tidleg i prosjektet får beskjed om utfordringar og dei kostnader det fører med seg. Her svara Myrmel at ein er innanfor dei økonomiske rammene, og at det kan vera uheldig med tanke på samtalar med entreprenørane om ein går ut med all informasjonen. Må sjå nøye på kva detaljnivå ein skal gå på, men skal rapportera til formannskapet på økonomien.

Kommunedirektør Bjørnar Fjellhaug orienterte:

- Om legevaktsamarbeidet i Nordhordland, der Alver kommune har sagt opp vertskommuneavtalen. Denne er no forlenga slik at den gjeld til ny er vedteken. Ny avtale kjem til handsaming i Austrheim når Alver er klar med denne, kjem opp 15. februar 2023 på det første kommunestyret i 2023. Vil tre i kraft når alle kommunane har vedteke denne.
- Kommuneoverlege Peter Kubon er ferdig i permisjon og er tilbake i kommunen. Frå 1. januar 2023 vil han gå over i halv stilling, og jobba som kommunelege med ansvar for det overordna.
- Investeringar i inventar: 1.-10. trinn ved Årås får nye pultar og stolar i år. Innkjøp av møblar i samband med skuleprosjekta elles må dekkast som del av prosjekta, eller ta det inn som justering av tertialbudsjett for 2023.

Handsaming i kommunestyret:

Kommunestyret tok orienteringa til vitande.

KS - vedtak:

Orienteringane vart teke til vitande.

Saksopplysninger:

